

No vull anar a l'escola

Manel Moles

Editorial Círculo Rojo

Abans d'entrar pròpiament a la ressenya d'aquest llibre, cal fer l'advertiment que es tracta d'una novel·la, amb aparents dosis de vivència personal, però sempre des del format imaginari i creatiu del gènere literari de la novel·la.

La presentació del quadre de personatges i fets que configuren el desenvolupament de la història queda de manifest en la figura d'un pare que té una filla, sempre descrita amb «caràcter i fortalesa» i un fill més menut que respon al qualificatiu de ser un amor.

Ja es veu, al principi del relat, la desconfiança que té el pare amb els responsables del seu fill, com poden ser els mateixos monitors de la piscina on acudeix el menut durant el període vacant de l'estiu. La primera meitat del llibre està molt marcada per la visió massa introspectiva que té el pare de la família envers tot el que veu i el que li passa als seus fills. Ja en aquests primers compassos de la novel·la s'hi veu destacar una relació de parella bastant insòlita i potenciadora de la soledat.

Entre els personatges que hi van apareixent hi ha la Quar (mare soltera), una dona molt independent (la Júlia) i el Frank, el ja anomenat pare de família, molt dubtós i, a voltes, insegur. Es descriuen dubtes sobre l'educació i la possibilitat d'exercir-la en absència del mestre. D'aquí es va a la il·lustració d'una escena on la importància ve donada per una mare, gata, que és l'únic puntal de fortalesa dels seus fills, els gatets.

Ja comencen a aparèixer terminologies pròpies dels moviments partidaris de l'educació en família, els *homeschooler*, lluny de les institucions escolars.

El pare de família, narrador en primera persona de l'escrit, a les paraules de sí mateix, parla més dels altres. La seva mateixa història li fa tenir una relació ambigua i intermitent amb la seva filla Lilian. Durant tot l'escrit hi domina amb fortalesa la mirada de la dona, sigui la Júlia, la Lilian o la Quar. Tota la presentació del llibre pretén ser un tant imaginatiu i cinematogràfic, per bé que amb una escassa entitat argumental, amb canvi de domicili inclòs. Podria ser un argument de pel·lícula de segon ordre, carregada d'amors i errors, decorat amb un seguit de tòpiques observacions d'inadaptació del fill menut, amb la implacable voluntat de fer pensar en un trastorn de conducta (gosa adjectivar-lo de negativista-desafiant) i una voluntat patologitzadora de la filla per la manca d'habilitats professionals dels educadors de la nova escola.

A partir d'aquest moment i, donades les noves coneixences del pare de família, s'omplen els diàlegs dels adults de conceptes molt tòpics, carregats d'argumentacions poc contrastades, gairebé com si es tractés de tertúlies radiofòniques de sobretaula.

El pare pretén dir-li a la mestra com ha de fer les classes, proposant-li l'ús de la llibertat dels horaris dels infants i l'opcionalitat d'elecció dels continguts.

En aquest context de diàlegs crítics i oposats, per insensibles, a la institució escolar, es fa una apologia de la LOGSE, la LOE i la LCE, amb oportunes cites del *homeschooling*, *unschooling* i *slowerschooling*.

Tot plegat porta a una visió pràcticament demonitzada del professional de l'EAP, vist com un element d'amenaça o un simple enemic.

En les converses que es van construir s'hi pot entreveure una nombrosa confusió de conceptes, com l'evitació escolar en comptes de la fòbia escolar, i es deixa anar a títol de crítica la sobrecàrrega de l'activitat lectiva dels docents, fet que, sense cap dubte respon a una objectiva visió de la realitat educativa dels nostres centres.

Arribat a aquest punt de l'escrit, la veu de l'escola ordinària només és escoltada en termes d'aplicació de disciplina i utilització de les sancions que estan en poder dels equips directius, serveis socials i la Fiscalia de Menors.

La crítica de l'escola ordinària fa afirmar a algun adult partidari de l'escolarització en família que l'alumne de les escoles tradicionals aprèn només obeir, de tant que ha d'obeir les consignes que se li donen.

Fa, igualment, un enrevessat raonament sobre la dualitat entre la motivació intrínseca (pròpia de les modalitats educatives que defensa) i la motivació extrínseca, només promocionada a les escoles tradicionals.

Perquè no sembli un relat indocumentat, s'hi permeten unes aparicions de ferm fonament, com és anomenar Vygotski, Piaget, Bruner i alguns altres que, més que citats com a bases psicopedagògiques des de les quals poder basar el pensament, queden entatxonats com a referències únicament fotogràfiques. Es fa un lleuger intent de parlar de la zona de desenvolupament proper, com si aquest objectiu, tant present en els nostres centres escolars, només es podés dur a terme en entorns educatius d'àmbit familiar.

Des de la nostra revista, no ens negarem mai a tractar seriosament tots els temes que comportin un avenç i obertura a qualsevol metodologia que suposi un salt cap noves formes d'enfocament de l'ensenyament i l'aprenentatge. Per això presentem aquest llibre, al mateix temps que volem esperonar al seu mateix autor, que és professor de secundària, i a d'altres que estan compromesos en aquestes noves dimensions que pot prendre l'ensenyament en un futur potser força proper, a escriure amb justificacions teòriques, crítiques ben argumentades i experiències personals fefaents per tal d'il·lustrar el nostre col·lectiu professional, sense cap mena de por ni prejudici, només amb les dimensions que pot tenir la dinàmica educativa en entorns aliens a l'escola tradicional.

Jaume Forn i Rambla